

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122202272
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122202272.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/X, XXX XX C. D. E., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpenému Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 2.063,80 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 8Csp/33/2022-103 z 2. júna 2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov 4. marca 2022 domáhala voči žalovanému primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 2.063,80 eur. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 29Csp/146/2020 bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky úspešná. Žalovaný ako žalobca si v základnom konaní uplatňoval nárok na zaplatenie 3.682,74 eur s príslušenstvom. Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 29Csp/146/2020 z 26. apríla 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20CoCsp/22/2021 z 28. októbra 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. decembra 2021, žalobu zamietol. Okresný súd Prešov v odôvodnení rozsudku, sp. zn. 29Csp/146/2020 uviedol, že právna predchodkyňa žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s. 5. augusta 2016 uzatvorila so žalovanou zmluvu o splátkovom úvere v predmete poskytnutia spotrebného úveru vo výške 3.000,- eur s uvedením fixnej ročnej úrokovej sadzby 20,90 % výslednej výšky úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy 19,40 %, výšky splátky 62,60 eur, splatnosti splátok vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca, termínu splatnosti prvej splátky 15. september 2016, konečnej splatnosti úveru 15. august 2024, počtu splátok 96, RPMN 21,54 %, predpokladov použitých na výpočet RPMN, priemernej hodnoty RPMN 15,19 %, celkovej čiastky spojenej s úverom 6.007,22 eur a výšky odplaty 20,90 %. Prílohou zmluvy boli aj štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere podpísanej žalovanou s uvedením doby trvania zmluvy: zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to na dobu úverového vzťahu až do vyporiadania všetkých záväzkov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom. Žaloba napriek výzve súdu nepredložil listiny preukazujúce, že žalovaná pôvodnému veriteľovi pred uzatvorením zmluvy o splátkovom úvere deklarovala vyššie uvedený príjem; ďalej jeho overenie z verejne dostupných registrov; vrátane informácii o jej rodinnom stave, počte vyživovacích povinností a výške výdavkov. Skutočnosť, že právny predchodca žalobcu neoveril úveryschopnosť žalovanej prostredníctvom verejne dostupných registrov, je preukázaná výpisom z úverového registra predloženého žalobcom na č. I. 97, z ktorého nesporne vyplýva, že bol vyžiadaný po dátume predmetnej zmluvy o splátkovom úvere, keďže v ňom figurujú aj úverové vzťahy, ktoré boli uzatvorené po dátume predmetnej zmluvy. Keďže právny predchodca žalobcu v súvislosti s overovaním bonity žalovanej pri poskytnutí predmetného úveru nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o jej rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu, ako aj výške celkového objemu jej výdavkov, došlo tak

k naplneniu hypotézy právne normy ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej je potrebné posúdiť konanie právneho predchodcu žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinností overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a súčasne nemohol požadovať jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru. Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie odbornej starostlivosti v zmysle ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. nebol oprávnený predmetný úver predčasne zosplatiť, potom zo strany žalobcu nebolo preukázané splnenie zákonnej podmienky platného postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľského úveru v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.. Pokiaľ právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky predmetný úverový vzťah neukončil platne, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku nie je na strane žalobcu ani dostatok aktívnej vecnej legitímácie. Na základe uvedených skutočností preto súd prvej inštancie predmetnú žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie si predmetnej pohľadávky z dôvodu nepreukázania jej platného postúpenia v zmysle ustanovenia § 17 zákona č. 129/2010 Z.z.. Ako spotrebiteľka si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 5. augusta 2016 jej bol poskytnutý úver vo výške 3.000,- eur, pričom ku dňu podania žaloby uhradila splátky vo výške 1.381,06 eur. Veriteľ mal teda nárok na doplatenie istiny vo výške 1.618,94 eur, ale žalobou v základnom konaní sa domáhal zaplatenia 3.682,74 eur. Žalovaný sa tak na jej úkor chcel obohatiť o 2.063,80 eur. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy právnej normy, a preto požaduje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.063,80 eur, čo zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa chcel na jej úkor bezdôvodne obohatiť o sumu 2.063,80 eur.

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a uložil žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, ods. 5 posledná veta v znení účinnom do 9. júna 2013 a v znení účinnom po 9. júni 2013 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že Okresný súd Prešov rozsudkom, č. k. 29Csp/146/2020-113 z 26. apríla 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 20CoCsp/22/2021-154 z 28. októbra 2021 žalobu zamietol z dôvodu, že pri posúdení ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách bolo preukázané, že v tomto prípade nedošlo k porušeniu ustanovenia žiadneho osobitného právneho predpisu zameraného len na ochranu spotrebiteľa, ale právneho predpisu všeobecne upravujúceho vzťah medzi bankou a klientom a v tomto prípade tak k žiadnemu porušeniu práv žalobkyne, či povinnosti vo vzťahu k nej zo strany žalovaného nedošlo (doslovné znenie odôvodnenia napadnutého rozsudku).

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona o bankách nie je možné posúdiť ako dostatočné splnenie povinnosti o porušení práv alebo povinnosti ustanovenej vo vzťahu k spotrebiteľovi osobitným predpisom pre uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na základe ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Z pripojených rozsudkov zistil, že v základnom konaní bola podaná žaloba žalovanou (EOS KSI Slovensko, s. r. o.), nie zo strany žalobkyne (A. B.). Teda žalobu nepodala žalobkyňa, ktorá by si výslovne žalobou uplatnila porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti zo strany žalovaného. Súd žalobu zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná aktívna legitímácia žalobcu (v tomto konaní žalovaného) na podanie žaloby. Keďže neboli splnené podmienky ustanovené v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, má za to, že nie sú splnené predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a preto žalobu zamietol. Navyiac má za to, že v tomto spore žalovanému chýba pasívna vecná legitímácia, lebo v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 tretej vety zákona o ochrane spotrebiteľa má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. V základnom konaní bolo posúdené,

že postupca, t. j. Slovenská sporiteľňa, a. s. poručila zákon pri postupovaní pohľadávky na žalovaného, keďže si neoverila bonitu žalobkyne. Toto porušenie teda nespôsobil žalovaný, ale Slovenská sporiteľňa, a. s., a preto žalovaný nemôže niesť zodpovednosť za to, čo porušil iný subjekt, teda v tomto prípade postupca.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 255 CSP a priznal žalovanému voči žalobkyni plnú náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením

Proti rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) CSP, teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. K namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu vecí súdom prvej inštancie žalobkyňa tvrdila, že pri správnom pochopení inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia by sa nemohlo stať, aby vznikli čo i len pochybnosti, nie to rovno závery, že spotrebiteľ v postavení žalovaného nemá nárok na primerané finančné zadosťučinenie, lebo nebol aktívny ako žalobca. Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že spotrebiteľ má byť aktívny len ako žalobca a nie ako žalovaný. Naplnenie zmyslu § 3 ods. 5 tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa možno vidieť najlepšie naopak práve tam, kde spotrebiteľ je obchodníkom donútený byť žalovaným. Preto, ak sa spotrebiteľ práve v postavení žalovaného na súde úspešne domôže uplatnenia spotrebiteľských práv, nemôžu byť žiadne pochybnosti o splnení podmienok na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia ako ich stanovuje zákon. Navyše, ak si žalovaný v základnom konaní uplatňoval práva z neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky, a to aj napriek tomu, že medzi predmet jeho činnosti patrí i nadobúdanie pohľadávok, takéto jeho konanie možno považovať za konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou, nakoľko pravidlá postúpenia pohľadávky ako obchodník s pohľadávkami zo spotrebiteľských úverov musí poznať a súčasne ide aj o nekalú obchodnú praktiku. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že žalobkyňa sa mu špekulatívnym a ničím bližšie nepreukázaným spôsobom snaží pripísať pohnútku bezdôvodne sa obohatiť a konať pritom v rozpore s dobrými mravmi na úkor žalobkyne ako spotrebiteľky v predchádzajúcom konaní. Žalobkyňa sa však tendenčne nevyjadruje k splneniu podmienok pre založenie aktívnej a pasívnej legitímácie v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Keďže so žalobkyňou neuzatvoril zmluvu, ani túto zmluvu nekoncepcoval a nikdy voči žalobkyni ani nevlastnil pohľadávku z tejto zmluvy, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávky je neplatným právnym úkonom v dôsledku neexistencie tejto pohľadávky (v uvedenom rozsahu) v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, ako aj z dôvodu výslovného zákazu postúpenia takejto pohľadávky, nemôže byť považovaný za osobu, ktorá by za tvrdené porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne zodpovedala. V zmluvnom vzťahu so žalobkyňou bol po celú dobu trvania zmluvného vzťahu len postupca, ktorý naňho domnele postúpil pohľadávku zo zmluvy, preto nič nebráni žalobkyni, aby sa so svojou oprávnenou reklamáciou a/alebo iným riešením situácie obrátila priamo na pôvodného veriteľa. Žalobkyňa skutočnosť, že jej nebola spôsobená žiadna ujma kvalifikovane nepoprela, resp. opak nijako nepreukázala. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

9. Žalobkyňa nepodala k vyjadreniu žalovaného odvolaciu repliku.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 470 ods. 1, 2 CSP vzhľadom na včas podané odvolanie žalobkyne, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. Z obsahu spisu má odvolací súd preukázané, že žalobkyňa si uplatňuje nárok na primerané finančné zadosťučinenie na základe toho, že v konaní o zaplatenie 3.682,74 eur s príslušenstvom vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 29Csp/146/2020, bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky úspešná, dôkazom čoho je rozsudok z 26. apríla 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 20CoCsp/22/2021-154 z 28. októbra 2021, ktoré nadobudli právoplatnosť 7. decembra 2021. Keďže žaloba bola v tomto konaní zamietnutá, žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2.063,80 eur, ktoré predstavujú rozdiel medzi sumou, zaplatenia ktorej sa domáhal žalovaný ako žalobca v základnom konaní a sumou úveru zaplatenou žalobkyňou.

14. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Zo žiadneho ustanovenia zákona zároveň nevyplýva, že spotrebiteľ má byť aktívny len ako žalobca a nie ako žalovaný.

15. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa si úspešne uplatnila voči žalovanému právo na ochranu spotrebiteľa v dôsledku nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie v základnom konaní, v dôsledku čoho má podľa zákona o ochrane spotrebiteľa právo na primerané finančné zadosťučinenie. Základ nároku je tak nepochybne daný.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zaoberať sa vecou v zmysle právneho názoru vyjadreného odvolacím súdom, ktorým je súd prvej inštancie viazaný. Súd prvej inštancie akceptuje skutočnosť, že žalobkyňa má nárok na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému, určí výšku tohto finančného zadosťučinenia, pričom zohľadní aktivitu žalobkyne v základnom konaní, výšku úveru poskytnutého žalobkyňou, výšku istiny úveru, ktorú žalobkyňa zatiaľ neuhradila a ujmu, ktorú by bola žalobkyňa utrpela, ak by bolo žalobe žalovaného v základnom konaní vyhovené a následne rozhodne vo veci samej a rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby spĺňalo procesné náležitosti v zmysle ustanovení § 220 CSP a § 236 CSP tak, aby bolo v prípade podaného odvolania odvolacím súdom preskúmateľné.

V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie zároveň rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania v súlade s ustanovením § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).